

УДК 536.24

В. Михайлишин, Г. Семенишин

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМПЕРАТУРНИХ ПОЛІВ В ПОРОЖНИННИХ ЦИЛІНДРАХ, ЩО ВИНИКАЮТЬ В ПРОЦЕСАХ НАПЛАВЛЕННЯ ЇХ ЗОВНІШНЬОЇ ПОВЕРХНІ

Задачі математичного моделювання процесів, які протікають при наплавленні робочої поверхні порожнинних циліндрів з метою відновлювання експлуатаційних властивостей (наприклад роликів МБЛЗ) є надзвичайно складні. В зв'язку з цим бажано розробити інженерні методи, які б з достатньою для практики точністю дозволяли моделювати теплові процеси при таких технологічних операціях.

Розглядається задача теплопровідності для порожнинного циліндра довжиною $2l$ і внутрішнім та зовнішнім радіусами R_1 і R_2 .

$$\frac{\partial t}{\partial \tau} = a^2 \left(\frac{\partial^2 t}{\partial r^2} + \frac{1}{r} \frac{\partial t}{\partial r} + \frac{\partial^2 t}{\partial z^2} \right) + \frac{W(r, z, \tau)}{\lambda}, \quad \frac{\partial t}{\partial z} \pm h^\pm (t - t_c) = 0 \quad \text{при } z = \pm l. \quad (1)$$

$$\frac{\partial t}{\partial r} - k_1 (t - t_{1r}) = 0 \quad \text{при } r = R_1, \quad \frac{\partial t}{\partial r} + k_2 (t - t_{2r}) = 0 \quad \text{при } r = R_2. \quad (2)$$

$t = t_c$ при $\tau = 0$

Розв'язок задачі шукається у вигляді розкладу за власними функціями задачі по z у вигляді

$$T(r, z, \tau) = \sum_{k=1}^{\infty} \theta_k(r, \tau) \cos v_k z + \beta_k \sin v_k z, \quad (3)$$

де v_k - додатні корені рівняння $\operatorname{tg} 2v_k l = \frac{v_k (h^- + h^+)}{v_k^2 - h^- h^+}$, $k = 1, 2, \dots$

Для знаходження функції $\theta_k(r, \tau)$ отримана крайова задача

$$\frac{\partial \theta_k}{\partial \tau} = a^2 \left(\frac{\partial^2 \theta_k}{\partial r^2} + \frac{1}{r} \frac{\partial \theta_k}{\partial r} - v_k^2 \theta_k \right) + \frac{w_k(r, \tau)}{\lambda}, \quad \theta_k(r, \tau) = 0 \quad \text{при } \tau = 0, \quad (4)$$

$$\frac{\partial \theta_k}{\partial r} - k_1 (\theta_k - t_{1k}) = 0 \quad \text{при } r = R_1, \quad \frac{\partial \theta_k}{\partial r} + k_2 (\theta_k - t_{2k}) = 0 \quad \text{при } r = R_2, \quad k = 1, 2, \dots \quad (5)$$

де $w_k(r, \tau) = \frac{2v_k}{2v_k l (1 + \beta_k^2) + 1 - \beta_k^2} \cdot \int_{-l}^l W(r, z, \tau) Z_k(z) dz$,

$W(r, z, \tau)$ - інтенсивність розподілених джерел тепла; $\beta_k = \frac{v_k \sin v_k l - h^+ \cos v_k l}{v_k \cos v_k l + h^+ \sin v_k l}$

Отримана крайова задача розв'язується числовим способом, запропонованим в роботі [1].

Перелік посилань

1. Михайлишин М. С. Про один числовий метод розв'язування осесиметричних задач теплопровідності тонких оболонок обертання // Михайло Михайлишин // Вісник Тернопільського державного технічного університету. - 1999. - Том 4. - № 1. - С.10-15.